

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege privind modificarea
Legii bugetului de stat
pentru anul 2022

C U P R I N S

Introducere.....	3
I. Economia Republicii Moldova – prognoza de dezvoltare în anul 2022.....	4
II. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2022.....	5
2.1. Veniturile bugetului public național.....	6
2.2. Cheltuielile bugetului public național.....	8
2.3. Balanța și finanțarea soldului (deficitului) bugetar al bugetului public național.....	9
III. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2022.....	11
3.1. Veniturile bugetului de stat.....	11
3.2. Cheltuielile bugetului de stat.....	13
3.3. Estimările de cheltuieli pe grupe funcționale principale.....	17
3.3.1. Servicii de stat cu destinație generală.....	17
3.3.2. Apărare națională.....	19
3.3.3. Ordine publică și securitate națională.....	20
3.3.4. Servicii în domeniul economiei.....	21
3.3.5. Protecția mediului.....	23
3.3.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale.....	24
3.3.7. Ocrotirea sănătății.....	25
3.3.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă.....	26
3.3.9. Învățământ.....	27
3.3.10. Protecție socială.....	28
3.4. Relații interbugetare.....	29
3.4.1. Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat.....	29
3.4.2. Transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.....	30
3.4.3. Transferurile către bugetele locale.....	30
3.5. Balanța și finanțarea soldului (deficitului) bugetar al bugetului de stat....	33
3.6. Evoluția datoriei de stat în anul 2022.....	35

Introducere

Proiectul de lege în cauză este elaborat în temeiul prevederilor art.61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 este impusă de circumstanțele în care activează economia națională și impactul asupra bugetului a mai multor crize, produse concomitent. Criza energetică și creșterea prețurilor la resursele energetice a accelerat creșterea prețurilor și la alte mărfuri și servicii minim necesare, în special la produsele alimentare și carburanți. De rând cu aceasta, situația geopolitică în țara vecină a creat riscuri și distorsionări în relațiile economice și comerciale cu partenerii principali ai Republicii Moldova. De rând cu aceasta, un alt factor care are un impact economic și bugetar, reprezintă fluxul mare de refugiați din țara vecină și necesitatea de gestionare a acestei situații.

Factorii de bază care au determinat modificările operate la bugetul de stat pentru anul 2022 sunt:

- impactul situației din regiune, criza din sectorul energetic și prețurile în creștere la produsele de bază și ca urmare necesitatea revizuirii anticipate a prognozei indicatorilor macroeconomici pentru anul 2022;

- ajustarea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit), reieșind din necesitatea susținerii atât a populației și agenților economici, cât și a persoanelor refugiate, alocarea suplimentară a resurselor financiare pentru acoperirea costurilor în creștere a resurselor energetice consumate de către instituțiile publice precum și necesități mai mari pentru compensarea diferenței de tarife pentru gazele naturale, energia termică și energia electrică;

- ajustarea sumelor intrărilor de granturi și împrumuturi pentru suport bugetar pentru finanțarea necesităților adiționale ale bugetului în contextul crizelor actuale;

- includerea donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice și a altor parteneri de dezvoltare, destinate asistenței umanitare pentru cetățenii Ucrainei refugiați în Republica Moldova;

- suplinirea fondurilor de urgență ale Guvernului, în legătură cu gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina, incluzând donațiile acumulate pentru gestionarea crizei date;

- indexarea cu ritmuri mai mari comparativ cu cele prevăzute a prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat.

Parametrii bugetari au fost consultați cu misiunea Fondului Monetar Internațional în luna aprilie 2022.

Reieșind din modificările operate, volumul bugetului de stat pentru anul 2022 față de volumul aprobat se majorează la venituri cu 2 634,9 mil. lei sau cu 5,3% și va constitui 52 701,5 mil. lei, la cheltuieli - cu 6 884,9 mil. lei sau cu 10,6% și va

constitui 72 087,5 mil. lei, iar deficitul - cu 4 250,0 mil. lei sau cu 28,1% și va constitui -19 386,0 mil. lei.

În mod corespunzător se modifică textul legii, iar anexele nr.1-7 se expun în redacție nouă.

I. Economia Republicii Moldova – prognoza de dezvoltare în anul 2022

Ministerul Economiei a revizuit prognoza preliminară a indicatorilor macroeconomici pentru anul 2022, ținând cont de impactul economic provocat de criza refugiaților, criza din sectorul energetic și prețurile în creștere la produsele de bază, fiind consultată cu experții Fondului Monetar Internațional în cadrul vizitei misiunii din perioada 4-8 aprilie curent.

Conform scenariului actualizat pentru anul 2022, prognoza creșterii PIB-lui (în termeni reali), față de anul 2021, a fost revizuită în scădere de la 4,5% la 0,3%.

Creșterea accelerată a prețurilor externe, războiul din țara vecină, dificultățile în lanțurile de aprovizionare la nivel internațional, care vor tempera cererea externă și internă, sunt principalele ipoteze care stau la baza proiecțiilor revizuite.

Totuși, în unele sectoare economice se așteaptă o ușoară evoluție pozitivă. Activitatea investițională se va menține în creștere datorită proiectelor în infrastructura publică finanțate, în special, din sursele externe ale partenerilor de dezvoltare. Deși, constrânși de creșterea costurilor de producție și riscurile de asigurare cu materie primă în contextul conflictului din Ucraina, vor apărea oportunități pentru sectorul industrial, datorate micșorării importurilor din țările afectate de conflict.

Totodată menționăm, că în continuare persistă riscuri și incertitudini majore cu privire la evoluția situației din regiune și impactul asupra economiei naționale, ceea ce poate influența datele prognozate.

Evoluția principalilor indicatori macroeconomici se prezintă în tabelul ce urmează:

Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul 2021	Anul 2022	
		Date efective	Prognoze inițiale (la elaborarea proiectului bugetului)	Prognoze revizuite (ca impact al crizelor)
Produsul intern brut nominal	mild. lei	241,9	255,7	273,5
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	113,9	104,5	100,3
Indicele prețurilor de consum				
<i>mediu anual</i>	%	105,1	106,9	121,9
<i>la sfârșitul anului</i>	%	113,9	106,1	115,7
Cursul de schimb al leului				

Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul 2021	Anul 2022	
		Date efective	Proгноze inițiale (la elaborarea proiectului bugetului)	Proгноze revizuite (ca impact al crizelor)
<i>mediu anual</i>	MDL/USD	17,69	18,77	18,81
<i>la sfârșitul anului</i>	MDL/USD	17,75	19,21	19,13
Exporturi	mil. USD	3 144	3 225	3 286
<i>față de anul precedent</i>	%	127,5	110,6	104,5
Importuri	mil. USD	7 177	7 200	7 669
<i>față de anul precedent</i>	%	132,5	105,1	106,9
Soldul balanței comerciale	mil. USD	-4 032	-3 975	-4 383
Producția industrială				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	69,9*	74,4	81,0
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	112,1	107,3	103,5
Producția agricolă				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	51,3*	41,3	55,0
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	149,9	102,7	97,5
Investiții în active imobilizate				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	29,6	39,9	32,7
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	104,8	109,8	105,0
Salariul nominal mediu lunar	lei	9000*	9 900	10 400
<i>față de anul precedent în prețuri curente</i>	%	113,3	110,0	115,6
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	107,8	102,9	94,8
Fondul de remunerare a muncii	mild. lei	65,8*	73,7	77,7
<i>față de anul precedent în prețuri curente</i>	%	114,8	111,2	115,1
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	109,2	104,0	94,4

*) estimările Ministerul Economiei

II. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2022

Reieșind din prognoza macroeconomică actualizată, precum și ținând cont de executarea bugetului în anul 2021, a fost elaborat scenariul precizat la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit) al bugetului public național pentru anul 2022.

Conform acestui scenariu, comparativ cu bugetul aprobat, veniturile se vor majora cu 3 120,1 mil.lei, cheltuielile - cu 7 565,1 mil. lei iar soldul bugetar cu 4445,0 mil. lei sau cu 1,2% din PIB.

Estimările actualizate ale bugetului de stat, precum și ale bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), fondurilor asigurării obligatorii de asistență

medicală (FAOAM) și bugetelor locale, principalii indicatori ai bugetului public național se prezintă în tabelul următor.

	aprobat/ estimat 2022	propuneri de modificare (+,-)	precizat 2022	aprobat/ estimat 2022	propuneri de modificare (+,-)	precizat 2022
	mil. lei			% în PIB		
Total venituri BPN	80 872,9	3 120,1	83 993,0	31,63%	-0,92%	30,71%
Bugetul de stat	50 066,6	2 634,9	52 701,5	19,58%	-0,31%	19,27%
<i>inclusiv transferuri</i>	<i>17,0</i>	<i>4,8</i>	<i>21,8</i>	<i>0,01%</i>		<i>0,01%</i>
Bugetele locale*	20 847,3	1 172,8	22 020,1	8,15%	-0,10%	8,05%
<i>inclusiv: transferuri</i>	<i>14 913,9</i>	<i>906,6</i>	<i>15 820,5</i>	<i>5,83%</i>	<i>-0,05%</i>	<i>5,78%</i>
BASS	31 224,2	1 818,1	33 042,3	12,21%	-0,13%	12,08%
<i>inclusiv: transferuri</i>	<i>12 550,0</i>	<i>1 657,1</i>	<i>14 207,1</i>	<i>4,91%</i>	<i>0,29%</i>	<i>5,19%</i>
FAOAM	12 287,6	86,1	12 373,7	4,81%	-0,28%	4,52%
<i>inclusiv: transferuri</i>	<i>6 071,9</i>	<i>23,30</i>	<i>6 095,2</i>	<i>2,37%</i>	<i>-0,15%</i>	<i>2,23%</i>
Total cheltuieli BPN	96 208,9	7 565,1	103 774,0	37,63%	0,32%	37,94%
Bugetul de stat	65 202,6	6 884,9	72 087,5	25,50%	0,86%	26,36%
<i>inclusiv: transferuri</i>	<i>33 535,8</i>	<i>2 587,0</i>	<i>36 122,8</i>	<i>13,12%</i>	<i>0,09%</i>	<i>13,21%</i>
Bugetele locale*	21 047,3	1 122,8	22 170,1	8,23%	-0,13%	8,11%
<i>inclusiv :</i>						
<i>transferuri</i>	<i>17,0</i>	<i>4,8</i>	<i>21,8</i>	<i>0,01%</i>		<i>0,01%</i>
BASS	31 224,2	1 818,1	33 042,3	12,21%	-0,13%	12,08%
FAOAM	12 287,6	331,1	12 618,7	4,81%	-0,19%	4,61%
Soldul total (Deficit (-) / Excedent (+))	-15 336,0	-4 445,0	-19 781,0	-6,00%	-1,23%	-7,23%
Bugetul de stat	-15 136,0	-4 250,0	-19 386,0	-5,92%	-1,17%	-7,09%
Bugetele locale*	-200,0	50,0	-150,0	-0,08%	0,02%	-0,05%
FAOAM	-	-245,0	-245,0		-0,09%	-0,09%

* estimările Ministerului Finanțelor

2.1. Veniturile bugetului public național

În anul 2022, partea de venituri a bugetului public național a fost inițial estimată în sumă totală de 80 872,9 mil. lei.

Urmare a modificărilor propuse pe tipuri de venituri, estimările inițiale ale veniturilor se majorează cu 3 120,1 mil. lei și vor constitui 83 993,0 mil. lei. Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2022 vor atinge un nivel de 30,71%.

În structura bugetului public național, veniturile bugetului de stat se prognozează în sumă de 52 701,5 mil. lei sau cu o creștere cu 2 634,9 mil. lei sau 5,3 la sută față de aprobat.

Veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală vor crește cu 86,1 mil. lei și vor constitui suma de 12 373,7 mil. lei. Majorarea respectivă se va

produce în mare parte din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 62,8 mil. lei.

Veniturile bugetelor locale (consolidat) se estimează în sumă de 22 020,1 mil. lei, cu 1 172,8 mil. lei sau 5,6% mai mult față de estimat inițial. Totodată, pentru bugetele locale din volumul total de creștere a transferurilor cu 906,5 mil. lei doar pentru acoperirea necesităților suplimentare de alocații bugetare pentru instituțiile de învățământ general pentru achitarea consumului de resurse energetice sunt prevăzute 521,5 mil. lei.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat în bugetul public național vor constitui 33 042,3 mil. lei, cu 1 818,1 mil. lei sau 5,8% mai mult față de aprobat inițial. Totodată, veniturile proprii ale BASS se vor majora cu 161,0 mil. lei, comparativ cu cele aprobate, în rezultatul unor estimări mai mari ale fondului de salarizare pe țară.

În structură, veniturile scontate ale bugetului public național pentru anul 2022 se caracterizează după cum urmează:

	Aprobat / estimat		Precizat		Devieri (+,-)	
	suma, mil.lei	ponderea în suma totală,%	suma, mil.lei	ponderea în suma totală,%	suma, mil.lei	ponderea în suma totală,%
Venituri, total	80 872,9	100,0	83 993,0	100,0	3 120,1	-
<i>inclusiv:</i>						
Impozite și taxe	51 810,3	64,1	53 285,1	63,4	1 474,8	-0,6
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	24 484,9	30,3	24 670,0	29,4	185,1	-0,9
Alte venituri	3 259,8	4,0	3 493,9	4,2	234,1	0,1
Granturi	1 317,9	1,6	2 544,0	2,9	1 226,1	1,3
<i>pentru susținerea bugetului</i>	440,0	0,5	1 465,4	1,7	1 025,4	1,2
<i>pentru proiecte finanțate din surse externe</i>	877,9	1,1	1 078,6	1,3	200,7	0,2

Partea majoră în totalul veniturilor bugetului public național o dețin impozitele și taxele, ce constituie 63,4% și se estimează în sumă de 53 285,1 mil. lei, majorându-se față de aprobat cu 1 474,8 mil. lei.

Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii pentru anul 2022 vor constitui 29,4% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 24 670,0 mil. lei, cu o creștere față de cele aprobate cu 185,1 mil. lei, inclusiv din contul majorării contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 122,3 mil. lei și primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală cu 62,8 mil. lei.

Granturile vor constitui 2 544,0 mil. lei, circa 2,9% din totalul veniturilor bugetului public național. Până la finele anului 2022, se estimează intrări de granturi pentru suport bugetar în sumă de 1 465,4 mil. lei și intrări de granturi pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 1 078,6 mil. lei.

Alte venituri vor constitui circa 4,2% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 3 493,9 mil. lei, cu o majorare cu 234,1 mil. lei față de aprobat inițial, în special din contul creșterii încasărilor din donații.

2.2 Cheltuielile bugetului public național

La partea de cheltuieli a bugetului public național pentru anul 2022, comparativ cu volumul estimat inițial, se prevede o majorare de circa 7,9%, sau cu 7 565,1 mil. lei, volumul precizat constituind 103 774,0 mil. lei.

Raportate la PIB, cheltuielile bugetului public național în anul 2022 vor atinge un nivel de 37,9% comparativ cu 37,6% estimat inițial.

În structura bugetului public național, cheltuielile *bugetului de stat* se prevăd în sumă de 72 087,5 mil. lei, cu o majorare de 6 884,9 mil. lei sau cu 10,6% față de aprobat.

Cheltuielile *fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală* vor constitui 12 618,7 mil. lei, fiind majorate cu 331,1 mil. lei sau cu 2,7%, comparativ cu volumul aprobat inițial. Majorarea respectivă este determinată de creșterea cheltuielilor aferente fondurilor pentru achitarea serviciilor termoelectrice, medicale și farmaceutice, care în final creează un deficit de 245,0 mil. lei.

Cheltuielile *bugetului asigurărilor sociale de stat* vor constitui 33 042,3 mil. lei, fiind majorate cu 1 818,1 mil. lei sau cu 5,8% comparativ cu volumul aprobat inițial. Majorarea respectivă este dictată de necesitatea asigurării financiare atât pentru unele măsuri de protecție socială, precum indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat, pentru Serviciul social „Asistență personală”, creșterea compensațiilor pentru serviciile de transport, cât și pentru compensarea diferenței de tarife pentru gazele naturale, energia termică și energia electrică.

Cheltuielile *bugetelor locale* se prevăd în sumă de 22 170,1 mil. lei, fiind majorate cu 1 122,8 mil. lei sau cu 5,3% comparativ cu volumul estimat inițial de Ministerul Finanțelor.

În aspect funcțional, cheltuielile bugetului public național pentru anul 2022 se caracterizează după cum urmează:

Denumirea	Estimat inițial			Propuneri de modificare (+;-)			Precizat		
	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total
Cheltuieli, total	96 208,9	37,6	100,0	7 565,1	0,3	100,0	103 774,0	37,9	100,0
Servicii de stat cu destinație generală	9 227,4	3,6	9,6	2 007,4	0,5	26,5	11 234,8	4,1	10,8
Apărare națională	773,3	0,3	0,8	127,8	0,03	1,7	901,1	0,3	0,9
Ordine publică și securitate națională	5 856,9	2,3	6,1	153,3	-0,1	2,0	6 010,2	2,2	5,8
Servicii în domeniul economiei	10 347,6	4,0	10,8	1 545,9	0,3	20,4	11 893,5	4,4	11,5

Denumirea	Estimat inițial			Propuneri de modificare (+;-)			Precizat		
	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total	mil. lei	% în PIB	% în total
Protecția mediului	575,6	0,2	0,6	8,1		0,1	583,7	0,2	0,6
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	2 515,7	1,0	2,6	8,2	-0,1	0,1	2 523,9	0,9	2,4
Ocrotirea sănătății	15 312,7	6,0	15,9	443,7	-0,2	5,9	15 756,4	5,8	15,2
<i>dintre care transferuri acordate între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>0,001</i>				<i>1,3</i>		<i>0,001</i>
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	2 187,8	0,9	2,3	64,2		0,8	2 252,0	0,8	2,2
Învățământ	14 788,8	5,8	15,4	738,2	-0,1	9,8	15 527,0	5,7	15,0
Protecție socială	34 624,4	13,5	36,0	2 468,3		32,6	37 092,7	13,6	35,7

Datele din tabel denotă, că în totalul cheltuielilor bugetului public național se mențin valorile preponderente pentru protecție socială, ocrotirea sănătății, învățământ, precum și pentru domeniul economic.

Cele mai considerabile modificări, comparativ cu estimat inițial, se atestă la cheltuielile pentru *protecție socială*, acestea fiind majorate cu 2 468,3 mil. lei sau cu 7,1%, constituind circa 37 092,7 mil. lei, ce reprezintă 13,6% din PIB sau 35,7% din totalul cheltuielilor bugetului public național.

Cheltuielile curente ale bugetului public național se prevăd în sumă de 93 042,9 mil. lei, cu o majorare de 6 439,2 mil. lei sau cu 7,4% comparativ cu estimat inițial.

Cheltuielile capitale ale bugetului public național se prevăd în sumă de 10 731,1 mil. lei sau 3,9% din PIB, cu o majorare de 1 125,9 mil. lei comparativ cu estimat inițial.

2.3. Balanța și finanțarea soldului (deficitului) bugetar al bugetului public național

Creșterea cheltuielilor bugetului public național în contextul economic actual, va genera o majorare a deficitului bugetului public național față de estimările inițiale cu 4 445,0 mil. lei, cifrându-se în sumă nominală de 19 781,0 mil. lei (7,2% din PIB) față de 15 336,0 mil. lei estimat inițial (6,0% din PIB).

În structura deficitului bugetului public național, bugetului de stat îi revine un deficit de 19 386,0 mil. lei, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală - 245,0 mil. lei și bugetelor locale - 150,0 mil. lei, iar bugetul asigurărilor sociale de stat fiind balansat.

Deficitul bugetului public național pentru anul 2022 (pe tipuri de bugete) se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Aprobat / estimat	Precizat
Total Bugetul Public Național	-15 336,0	-19 781,0
<i>ponderea în PIB</i>	-6,0	-7,2
Bugetul de stat	-15 136,0	-19 386,0
<i>ponderea în PIB</i>	-5,9	-7,1
FAOAM		-245,0
<i>ponderea în PIB</i>		-0,1
Bugetele locale	-200,0	-150,0
<i>ponderea în PIB</i>		-0,1

Totodată va fi modificată structura surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor parvenite în special la intrările de împrumuturi externe, volumului de emisiune a VMS pe piața primară și la modificarea soldului mijloacelor bănești în conturi.

Sursele de finanțare ale soldului bugetar a bugetului public național pentru anul 2022 se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Denumirea	Aprobat / estimat	Precizat
	SOLDUL BUGETAR	-15 336,0	-19 781,0
	Surse de finanțare	15 336,0	19 781,0
1	<i>Active financiare</i>	-926,0	-4 278,9
	Creanțe interne	1 193,4	1 073,0
	Acțiuni și alte forme de participare în capital	-6,6	-6,6
	Alte creanțe interne	1 200,0	1 079,6
	Împrumuturi recreditate interne a instituțiilor nefinanciare și financiare	-2 119,4	-5 351,9
2	<i>Datorii</i>	14 370,6	18 111,7
	Valori mobiliare de stat emise pe piața primară	4 900,0	
	Valori mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare	-290,0	-290,0
	Garanții de stat interne	-10,0	-10,0
	Valori mobiliare emise APL		65,0
	Împrumuturi interne de la instituțiile financiare și nefinanciare	350,0	350,0
	Garanții externe	-	-113,2
	Împrumuturi externe	9 420,6	18 109,9
	primirea împrumuturilor externe	12 395,1	20 968,7
	rambursarea împrumuturilor externe	-2 974,5	-2 858,8
3	<i>Modificarea soldului mijloacelor bănești</i>	1 891,4	5 948,2

III. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2022

Conform scenariului precizat pentru anul 2022, *veniturile bugetului de stat* și *cheltuielile bugetului de stat* se majorează cu 2 634,9 mil. lei și cu 6 884,9 mil. lei, iar *soldul bugetar (deficitul)* se majorează cu 4 250,0 mil. lei.

Conform modificărilor propuse, parametrii bugetului de stat pentru anul 2022 se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+,-)	Precizat
Venituri	50 066,6	2 634,9	52 701,5
Cheltuieli	65 202,6	6 884,9	72 087,5
Sold bugetar (deficit)	-15 136,0	-4 250,0	-19 386,0

3.1. Veniturile bugetului de stat

Comparativ cu bugetul aprobat inițial pentru anul 2022, se estimează o creștere a veniturilor bugetului de stat cu 2 634,9 mil. lei, și anume, la componenta de bază veniturile bugetului de stat se majorează cu 2 519,7 mil. lei, iar veniturile proiectelor finanțate din surse externe - cu 115,2 mil. lei.

Principalele modificări intervin la:

1) *impozite și taxe* - se majorează cu 1 273,2 mil. lei, sau cu circa 2,7% și vor constitui 47 942,4 mil. lei;

2) *intrările din granturi* la total, vor crește cu 1 135,8 mil. lei, sau de circa 2 ori și vor constitui 2 453,7 mil. lei;

3) *încasările din alte venituri* se majorează cu 221,1 mil. lei, sau cu circa 10,7% și vor constitui 2 283,6 mil. lei;

4) suma *transferurilor între bugetul de stat și bugetele locale* se majorează cu 4,8 mil. lei, sau cu circa 28,2% și va constitui 21,8 mil. lei.

Estimarea veniturilor bugetului de stat pentru anul 2022 pe tipuri de venituri se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+,-)	Precizat
Veniturile bugetului de stat, total	50 066,6	2 634,9	52 701,5
- impozite și taxe	46 669,2	1 273,2	47 942,4
- granturi	1 317,9	1 135,8	2 453,7
- alte venituri	2 062,5	221,1	2 283,6
- transferuri în cadrul BPN	17,0	4,8	21,8

Impozitele și taxele comparativ cu sumele aprobate în buget, vor crește cu 1273,2 mil. lei sau cu 2,7% și vor constitui 47 942,4 mil. lei. La baza reestimării

încasărilor din impozite și taxe a stat prognoza revizuită a indicatorilor macroeconomici, precum și mersul executării veniturilor respective în primele 3 luni ale anului curent.

Principalele majorări intervin la următoarele tipuri de venituri:

- impozitul pe venitul persoanelor fizice - cu 102,6 mil. lei;
- impozitul pe venitul persoanelor juridice - cu 190,0 mil. lei;
- taxa pe valoarea adăugată - cu 790,8 mil. lei, dintre care: TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova - cu 120,0 mil. lei și TVA la mărfurile importate - cu 472,8 mil. lei și micșorarea restituirii TVA - cu 198,0 mil. lei din contul reducerii valorilor prognozate ale exporturilor;
- accizele - cu 182,7 mil. lei, dintre care: accizele la mărfurile produse pe teritoriul republicii - cu 116,7 mil. lei, accize la mărfurile importate - cu 66,0 mil. lei;
- alte taxe la mărfuri și servicii - cu 7,1 mil. lei.

Estimările *intrărilor de granturi* se majorează cu 1 135,8 mil. lei, sau de circa 2 ori și vor constitui 2 453,7 mil. lei.

Intrările de granturi estimate pentru anul 2022 se constituie din granturi pentru suport bugetar în sumă de 1 465,4 mil. lei (echivalent - 68,0 mil. euro), care reprezintă I tranșă din acordul nou pentru asistență macrofinanciară în sumă de 323,3 mil. lei (echivalent - 15,0 mil. euro) și 1 142,1 mil. lei (echivalent - 53,0 mil. euro) sprijin bugetar din partea Comisiei Europene (DG NEAR) pentru atenuarea crizelor multiple cu care se confruntă RM. Granturile pentru proiecte finanțate din surse externe vor constitui suma 988,3 mil. lei (echivalent - 52,5 mil. dol. SUA), estimările fiind actualizate reieșind din mersul implementării proiectelor finanțate din surse externe în anul curent, precum și intrarea în vigoare a acordurilor noi. Debursările de granturi au fost reestimate la prognoza actualizată a cursului de schimb a monedei naționale.

Încasările din *alte venituri* se estimează cu o majorare de 221,1 mil. lei și vor constitui 2 283,6 mil. lei. Principalele majorări intervin la veniturile din vânzarea mărfurilor și serviciilor cu 66,9 mil. lei (dintre care din revizuirea estimărilor încasărilor din taxa de stat - 43,0 mil. lei și veniturile colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare - 22,7 mil. lei), donațiile din partea persoanelor fizice și juridice destinate finanțării asistenței umanitare a refugiaților din Ucraina în sumă de 130,0 mil. lei și alte venituri (impozit unic IT) - cu 13,7 mil. lei.

Prognoza actualizată a veniturilor bugetului de stat este una prudentă, având în vedere situația economică și geopolitică foarte imprevizibilă.

3.2. Cheltuielile bugetului de stat

Comparativ cu volumul aprobat prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021, cheltuielile se propun în majorare cu 6 884,9 mil. lei sau cu 10,6% și vor constitui 72 087,5 mil. lei, precum este reflectat în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	65 202,6	6 884,9	72 087,5
cheltuieli curente	58 508,3	5 756,9	64 265,2
cheltuieli capitale	6 694,3	1 128,0	7 822,3
Resurse total,	65 202,6	6 884,9	72 087,5
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	58 907,9	6 745,2	65 653,1
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	5 433,2	115,2	5 548,4
venituri colectate	861,5	24,5	886,0

Modificările operate la programele de cheltuieli conțin în cea mai mare parte majorări de alocații, diminuările/redistribuirile de alocații însumând circa 792,8 mil. lei.

Cheltuielile aferente *proiectelor finanțate din surse externe* se propun cu o majorare de 115,2 mil. lei față de nivelul aprobat și vor constitui circa 5 548,4 mil. lei. Majorarea în cauză este determinată în special de volumul de lucru suplimentar în cadrul proiectelor de infrastructură a drumurilor și luând în considerare capacitățile de valorificare a mijloacelor financiare până la finele anului curent, totodată fiind actualizate soldurile de mijloace bănești în conturile proiectelor finanțate din surse externe la situația din 1 ianuarie 2022.

În aspectul *grupelor funcționale*, modificările operate la partea de cheltuieli se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	65 202,6	6 884,9	72 087,5
Servicii de stat cu destinație generală	9 954,2	2 007,8	11 962,0
Apărare națională	758,1	127,8	885,9
Ordine publică și securitate națională	5 830,6	153,3	5 983,9
Servicii în domeniul economiei	9 018,2	1 185,3	10 203,5
Protecția mediului	548,9	8,1	557,0
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	675,9	13,0	688,9
Ocrotirea sănătății	8 949,9	135,9	9 085,8
<i>dintre care transferuri acordate între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>1,3</i>
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	1 027,5	64,2	1 091,7
Învățământ	13 655,4	738,2	14 393,6
Protecție socială	14 785,2	2 451,3	17 236,5

Cele mai semnificative *majorări* la total pe grupă, s-au înregistrat la:

- protecția socială - 2 451,3 mil. lei, în special pentru indexarea mai mare a prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat;

- servicii de stat cu destinație generală - 2 007,8 mil. lei, în special pentru gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina, serviciul datoriei de stat externe, pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, mijloacele fiind prevăzute la „Acțiuni cu caracter general”;

- servicii în domeniul economiei - 1 185,3 mil. lei, în special pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, Fondul pentru eficiență energetică, programul de re tehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și proiectul „Reabilitarea drumurilor locale”;

- învățământ - 738,2 mil. lei, în special pentru ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale și majorarea normelor financiare pentru alimentarea copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ.

În aspectul *categoriilor economice*, propunerile de modificare a cheltuielilor se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat		Propuneri de modificare (+;-)		Precizat	
	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe
Cheltuieli și active nefinanciare, total	65 202,6	5 433,2	6 884,9	115,2	72 087,5	5 548,4
Cheltuieli	59 615,1	2 033,7	5 744,6	-674,1	65 359,7	1 359,6
Cheltuieli de personal	9 127,3	6,6	233,7	6,5	9 361,0	13,1
Bunuri și servicii	3 060,7	1 045,5	-389,5	-560,5	2 671,2	485,0
Dobânzi aferente	2 773,0		58,1		2 831,1	
<i>datoriei de stat externe</i>	<i>517,9</i>		<i>58,1</i>		<i>576,0</i>	
<i>datoriei de stat interne</i>	<i>2 255,1</i>				<i>2 255,1</i>	
Subvenții	3 589,6	11,0	444,6	1,5	4 034,2	12,5
Granturi acordate	1 460,5	189,9	156,5	-132,3	1 617,0	57,6
Prestații sociale	1 479,8		620,9		2 100,7	
Alte cheltuieli	4 588,4	780,7	2 033,3	10,7	6 621,7	791,4
Transferuri acordate, total	33 535,8		2 587,0		36 122,8	
<i>bugetelor locale</i>	<i>14 913,9</i>		<i>906,6</i>		<i>15 820,5</i>	
<i>bugetului asigurărilor sociale de stat</i>	<i>12 550,0</i>		<i>1 657,1</i>		<i>14 207,1</i>	
<i>fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală</i>	<i>6 071,9</i>		<i>23,3</i>		<i>6 095,2</i>	
Active nefinanciare	5 587,5	3 399,5	1 140,3	789,3	6 727,8	4 188,8
Mijloace fixe	4 088,9	3 070,0	1 036,7	768,3	5 125,6	3 838,3
<i>dintre care investiții capitale</i>	<i>2 662,8</i>		<i>99,1</i>	<i>2 434,9</i>	<i>2 761,9</i>	<i>2 434,9</i>
Stocuri de materiale	1 485,0	329,5	103,6	21,0	1 588,6	350,5

	Aprobat		Propuneri de modificare (+;-)		Precizat	
	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe	Bugetul de stat, total	dintre care proiecte finanțate din surse externe
Alte active nefinanciare	13,6				13,6	
<i>Informativ:</i>						
Cheltuieli curente	58 508,3	1 563,2	5 756,9	-560,0	64 265,2	1 003,2
Cheltuieli capitale	6 694,3	3 870,0	1 128,0	675,2	7 822,3	4 545,2

Cheltuielile curente se prevăd cu o majorare de circa 5 756,9 mil. lei sau cu 9,8% față de volumul aprobat și vor constitui 64 265,2 mil. lei.

Cheltuielile de personal se prevăd în volum de 9 361,0 mil. lei, fiind majorate cu 348,2 mil. lei, și micșorate cu -114,5 mil. le, influențate de următorii factori:

- micșorarea alocațiilor cu 114,5 mil. lei, redistribuite conform Hotărârii Guvernului nr.163/2022 „Privind repartizarea și redistribuirea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205/2021” către bugetele locale pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021 în cazul neachitării acestuia de către unitățile bugetare în anul 2021.

- suplimentarea alocațiilor cu 326,5 mil. lei pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar, inclusiv pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2022.

- majorarea volumului de alocații cu 21,7 mil. lei, care derivă din mai multe acțiuni prevăzute, cum ar fi: desfășurarea alegerilor locale noi, schimbarea statutului unor funcții din cadrul Biroului Migrație și Azil, în corespundere cu Dispoziția CSE nr.6 din 3 martie 2022 și acoperirea insuficienței de alocații ca urmare a deblocării unor funcții incluse în moratoriul temporar privind încadrarea personalului din sectorul bugetar pe funcțiile vacante înregistrate.

Cheltuielile pentru bunuri și servicii sunt diminuate cu 389,5 mil. lei din contul redistribuirilor către alte categorii economice, în special diminuări în sumă de 560,5 mil. lei la proiecte finanțate din surse externe, volumul precizat constituind circa 2 671,2 mil. lei. Este de menționat faptul, că doar pentru majorarea alocațiilor pentru achitarea serviciilor termoelectrice de către instituțiile bugetare, finanțate din bugetul de stat se prevăd alocații suplimentare în sumă de circa 141,9 mil. lei.

Cheltuielile pentru plata dobânzilor aferente serviciului datoriei de stat se estimează în sumă de 2 831,1 mil. lei, cu o majorare de 58,1 mil. lei sau cu 2,1% față de aprobat 2022. Majorarea respectivă este din contul majorării cheltuielilor pentru achitarea dobânzilor/comisioanelor la împrumuturi externe ca urmare a majorării volumul total al intrărilor de împrumuturi de stat externe cu 72,8% față

de suma aprobată pentru anul 2022. Deși volumul de emisiune a valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară se va micșora față de suma aprobată pentru anul 2022, cheltuielile pentru plata dobânzilor aferente serviciului datoriei de stat interne nu vor suferi modificări, fiind cauzate de volatilitatea pieței, nivelul înalt al inflației și ca rezultat creșterea ratelor dobânzilor la VMS (la estimarea cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat interne pentru anul 2022 a fost aplicată rata de 7,0%, iar la 28 februarie 2022 rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate pe piața primară a constituit 10,4%).

Pentru *subvenții*, cheltuielile vor constitui 4 034,2 mil. lei, fiind majorate cu 444,6 mil. lei, în special pentru compensarea diferenței de tarife la consumul energiei electrice, precum și Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și fondul forestier.

Cheltuielile pentru *prestații sociale*, se estimează în sumă de 2 100,7 mil. lei cu o majorare de 620,9 mil. lei în special pentru compensarea parțială a tarifelor la resurse energetice.

Pentru *alte cheltuieli* se prevăd 6 621,7 mil. lei, cu o majorare de 2 033,3 mil. lei, care se atribuie preponderent fondurilor de urgență ale Guvernului - 1 530,0 mil. lei, incluzând donațiile acumulate pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina - 130,0 mil. lei, Fondului pentru eficiență energetică - 200,0 mil. lei, compensării diferenței de preț pentru resurse energetice instituțiilor la autogestiune din învățământ - 114,5 mil. lei.

Transferurile către alte bugete se majorează la total cu 2 587,0 mil. lei, și anume: către bugetul asigurărilor sociale de stat - cu 1 657,1 mil. lei, către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - cu 23,3 mil. lei și către bugetele locale - cu 906,6 mil. lei, dintre care circa 521,5 mil. lei sunt destinate majorării alocațiilor pentru achitarea serviciilor termoelectrice de către instituțiile bugetare (pentru competențele delegate).

Cheltuielile capitale vor constitui 7 822,3 mil. lei sau 10,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat. Comparativ cu volumul aprobat, cheltuielile capitale se vor majora cu 1 128,0 mil. lei sau cu 16,8 la sută. Este de remarcat că, 602,1 mil. lei se redistribuie la cheltuieli capitale de la cheltuielile recurente în cadrul Proiectului „Răspuns de urgență la COVID-19 și suport pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii”.

Volumul alocațiilor pentru *investiții capitale* se majorează cu 99,1 mil. lei sau cu 3,7% față de volumul aprobat și constituie 2 761,9 mil. lei sau 3,8% din cheltuielile totale ale bugetului de stat. Cheltuielile din contul resurselor generale se majorează cu 13,9 mil. lei sau cu 4,4%, iar cele din contul proiectelor finanțate din surse externe cu 85,2 mil. lei sau cu 3,6 la sută.

În scopul asigurării finalizării lucrărilor de construcție/reconstrucție se propune *majorarea* alocațiilor la următoarele proiecte de investiții capitale:

- Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale” - 335,4 mil. lei;
- Construcția sediului pentru trei subdiviziuni operative ale Inspectoratului Național de Investigații, str. Bucureiei, nr.14, mun. Chișinău - 10,7 mil. lei;
- Modernizarea infrastructurii Biroului vamal Leușeni, r. Hâncești - 10,9 mil. lei;
- Construcția blocului de studii al Liceului Teoretic „Mihai Eminescu”, mun. Comrat, UTA Găgăuzia - 4,3 mil. lei.

Concomitent, se propune demararea lucrărilor la următoarele proiecte noi de investiții capitale:

- Construcția anexei la blocul nr.1 al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, str. Vladimir Korolenko nr. 2, mun. Chișinău (contribuția Guvernului la implementarea Proiectului „Roboți dedicați eficienței valoroase neuromotrice”) - 9,9 mil. lei;
- Construcția depozitului pentru păstrarea fondului arheologic, blocului sanitar public și reconstrucția clădirii administrative ale Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r. Orhei - 3,5 mil. lei.

Totodată, la unele proiecte de investiții capitale, alocațiile au fost *diminuate*:

- Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor” - 228,2 mil. lei;
- Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” - 67,2 mil. lei (din cauza stagnării procesului de selectare a antreprenorului și de demarare a lucrărilor de construcție).

Propunerile de modificare a alocațiilor pentru investiții capitale pe autorități publice centrale sunt reflectate în Tabelul nr.7 la prezenta Notă.

3.3. Estimările de cheltuieli pe grupe funcționale principale

3.3.1. Servicii de stat cu destinație generală

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 2 007,8 mil. lei sau cu 20,2% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	9 954,2	2 007,8	11 962,0
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>15,3</i>	<i>x</i>	<i>16,6</i>
cheltuieli curente	9 261,1	1 798,9	11 060,0
cheltuieli capitale	693,1	208,9	902,0
Resurse total,	9 954,2	2 007,8	11 962,0
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	9 590,1	1 939,6	11 529,7

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	246,4	47,4	293,8
venituri colectate	117,7	20,8	138,5

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 47,1 mil. lei;
- suplinirea fondurilor de urgență ale Guvernului - 1 530,0 mil. lei, pentru gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina, incluzând donațiile acumulate pentru gestionarea crizei date;
- activități în cadrul proiectelor finanțate din surse externe - 47,4 mil. lei:
 - ✓ proiectul „Reabilitarea și modernizarea posturilor vamale de la frontiera moldo-română ” - 7,9 mil. lei, inclusiv investiții capitale (3,5 mil. lei - reabilitarea și modernizarea Postului Vamal Leușeni);
 - ✓ proiectul „Uniunea Europeană pentru securitatea transfrontalieră” - 20,9 mil. lei;
 - ✓ proiectul „Uniunea Europeană pentru Mediu” - 1,0 mil. lei;
 - ✓ proiectul „Programul – cadru al UE pentru cercetare și inovare – Orizont 2020” - 19,1 mil. lei.
- contribuția Guvernului la implementarea proiectului „Uniunea Europeană pentru securitatea transfrontalieră” - 5,1 mil. lei;
- reparații capitale ale autorităților/instituțiilor bugetare - 6,1 mil. lei;
- achiziționarea imobilului pentru amplasarea sediului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Franceză, or. Paris -170,0 mil. lei;
- asigurarea achitării premiului anual pentru rezultatele activității din anul 2021 și suplinirea unor funcții vacante - 6,6 mil. lei;
- organizarea și desfășurarea alegerilor locale noi din primavara – toamna anului 2022 - 3,5 mil. lei;
- serviciul datoriei de stat - 58,1 mil. lei, din contul majorării cheltuielilor pentru achitarea dobânzilor/comisioanelor la împrumuturi de stat externe ca urmare a majorării volumului acestora;
- transferuri către bugetele locale - 0,5 mil. lei;
- acțiuni cu caracter general - 118,2 mil. lei, cheltuieli pentru implementarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar;
- cheltuieli de prima necesitate în legătură cu majorarea prețurilor (servicii financiare, informaționale, de protocol, transport, alte servicii, plata indemnizațiilor, procurarea combustibilului și pieselor de schimb etc) - 9,7 mil. lei;
- elaborarea suportului tehnic și logistic de către Institutul Național de Cercetări Economice în domeniul educației - 5,5 mil. lei.

3.3.2. Apărare națională

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 127,8 mil. lei sau cu 16,9% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	758,1	127,8	885,9
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,2</i>	<i>x</i>	<i>1,2</i>
cheltuieli curente	722,8	88,5	811,3
cheltuieli capitale	35,3	39,3	74,6
Resurse total,	758,1	127,8	885,9
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	740,9	127,7	868,6
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	10,4		10,4
venituri colectate	6,8	0,1	6,9

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- reparații capitale în scopul redresării infrastructurii militare naționale cu alinierea acestora la condițiile minime privind cazarea și instruirea efectivului, precum și cerințele minime de depozitare, păstrare și întreținere a tehnicii militare - 35,4 mil. lei;

- asigurarea militarilor cu accesorii de pat, de corp și echipament individual, conform normelor stabilite - 22,4 mil. lei;

- asigurarea militarilor cu produse alimentare - 21,5 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 17,3 mil. lei;

- cheltuieli de personal, legate de ridicarea moratoriului pentru 150 funcții - 12,0 mil. lei;

- confecționarea distincției comemorative „30 de ani de la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova 1992-2022”, în baza prevederilor Hotărârii Parlamentului nr.246/2021 privind declararea anului 2022 Anul recunoștinței față de veteranii de război, participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova și Hotărârii Guvernului nr.59/2022 cu privire la aprobarea Programului național de acțiuni consacrate Anului recunoștinței față de veteranii de război, participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova - 9,0 mil. lei;

- procurarea pieselor de schimb și mijloacelor speciale - 7,1 mil. lei;

- asigurarea cu carburanți și lubrifianți pentru activitățile Armatei Naționale - 3,0 mil. lei;

- achitarea indemnizațiilor la încetarea contractului de muncă - 0,1 mil. lei.

3.3.3. Ordine publică și securitate națională

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 153,3 mil. lei sau cu 2,6% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	5 830,6	153,3	5 983,9
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	8,9	x	8,3
cheltuieli curente	5 182,3	148,9	5 331,2
cheltuieli capitale	648,3	4,4	652,7
Resurse total,	5 830,6	153,3	5 983,9
<i>dintre care transferuri primite între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	1,3		1,3
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	5 469,1	133,4	5 602,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	292,2	17,6	309,8
venituri colectate	69,3	2,3	71,6

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 232,3 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 79,0 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- asigurarea achitării premiului pentru rezultatele activității din anul 2021 - 67,4 mil. lei;
- cheltuieli de personal în legătură cu schimbarea statutului pentru 63 de funcții din cadrul Biroului Migrație și Azil, în corespundere cu Dispoziția CSE nr.6 din 03 martie 2022 - 1,9 mil. lei;
- cheltuieli pentru procurarea carburanților ajustate la nivelul tarifelor în vigoare - 18,2 mil. lei;
- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 32,1 mil. lei;
- asigurarea funcționalității curente a instituțiilor din sector - 16,9 mil. lei;
- servicii de reparații curente - 3,5 mil. lei;
- procurarea uniforme de serviciu pentru angajații Poliției - 5,0 mil. lei;
- organizarea celei de-a 49-a Conferințe Regionale Europene INTERPOL în perioada 17-19 mai 2022 la Chișinău - 2,1 mil. lei;
- majorarea contribuției Guvernului pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 4,2 mil. lei;
- investiții capitale - 2,3 mil. lei;
- implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 78,7 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații sunt cauzate de:

- modificarea termenului de port a echipamentului Serviciului de Protecție și Pază de Stat - 1,9 mil. lei;

- revizuirea necesităților legate de procurarea mijloacelor de transport de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat - 3,0 mil. lei;
- redistribuirea mijloacelor financiare pentru asigurarea funcționării Secretariatului Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcțiile administrative din organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor ca urmare a asumării unor cheltuieli a Secretariatului de către partenerii de dezvoltare, către Agenția Națională a Arhivelor pentru finalizarea lucrărilor de reparații capitale și renovarea sistemului de ventilare - 5,2 mil. lei;
- alocații pentru obiecte de investiții capitale din contul contribuției Guvernului la proiectele finanțate din surse externe - 6,2 mil. lei;
- alocații pentru proiectul „Construcția penitenciarului din Chișinău” (Contractul pentru efectuarea lucrărilor de construcție nu este încheiat, respectiv lucrările nu sunt demarate) - 61,1 mil. lei;
- redistribuirea alocațiilor aprobate a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră către Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei - 1,0 mil. lei;
- redistribuirea mijloacelor financiare Cancelariei de Stat, în scopul efectuării lucrărilor de reparație a sediului identificat pentru desfășurarea activității Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcțiile administrative din organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor - 0,6 mil. lei.

3.3.4. Servicii în domeniul economiei

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 1 185,3 mil. lei sau cu 13,1% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	9 018,2	1 185,3	10 203,5
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>13,8</i>	<i>x</i>	<i>14,2</i>
cheltuieli curente	5 707,7	802,0	6 509,7
cheltuieli capitale	3 310,5	383,3	3 693,8
Resurse total,	9 018,2	1 185,3	10 203,5
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	6 179,2	1 037,5	7 216,7
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	2 579,1	144,6	2 723,7
venituri colectate	259,9	3,2	263,1

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 1 399,3 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 214,0 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- proiectul „Reabilitarea drumurilor locale” - 343,1 mil. lei, pentru achitarea lucrărilor și serviciilor efectuate în anul 2021;

- Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - 250,0 mil. lei, pentru compensarea parțială a accizelor la motorină utilizată de producătorii agricoli în anul 2022;
- Fondul pentru eficiență energetică - 200,0 mil. lei;
- compensarea diferenței de tarife pentru energia electrică, pentru luna martie 2022 - 225,0 mil. lei;
- amenajarea, regenerarea, extinderea și protecția fondului forestier național - 57,3 mil. lei;
- politici de dezvoltare a transportului - 50,0 mil. lei;
- fondul de dezvoltare a IMM - 70,0 mil. lei;
- programul de susținere a afacerilor cu potențial înalt de creștere și internaționalizare a acestora - 50,0 mil. lei;
- programul de re tehnologizare și eficiență energetică - 50,0 mil. lei;
- program-pilot de creare a platformelor industriale multifuncționale - 15,0 mil. lei;
- programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii - 15,0 mil. lei;
- redistribuirea limitelor de alocații între grupe funcționale, aprobate pentru Fondul național pentru dezvoltare regională și locală - 14,5 mil. lei;
- reparația sediului acordat Consiliului Concurenței pe str. Alecu Russo nr. 1 - 12,0 mil. lei;
- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 8,6 mil. lei;
- proiectul „Studiu de fezabilitate Interconectarea asincronă MD-RO” - 7,0 mil. lei;
- redistribuirea limitelor de alocații între grupe funcționale, aprobate pentru Fondul ecologic național - 6,2 mil. lei;
- proiecte finanțate din surse externe aferente instituțiilor de cercetare și inovare - 5,5 mil. lei;
- finalizarea procesului de tranziție la TV digitală terestră pe întreg teritoriul RM (inclusiv regiunea transnistreană) - 5,0 mil. lei;
- pentru procurarea unei combine de tip CLAAS Tucano 320 cu dispozitive pentru recoltarea porumbului și floarea soarelui - 3,7 mil. lei;
- pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021 - 3,6 mil. lei;
- susținerea activității S.A. „SanFarm-Prim” pentru asigurarea depozitării medicamentelor și echipamentelor de protecție, donate sau achiziționate pentru tratarea/prevenirea infecției COVID – 19 - 3,0 mil. lei;
- proiectul „Consolidarea capacităților instituționale în managementul politici de dezvoltare regională și locală” - 2,2 mil. lei;

- contribuția Guvernului pentru implementarea proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova” -1,6 mil. lei;
- reparația sediului acordat Agenției pentru Supraveghere Tehnică, str. A. Pușkin nr. 22 - 1,0 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații se prevăd la:

- proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor - 213,2 mil. lei;
- redistribuirea cheltuielilor între grupe funcționale - 0,8 mil. lei.

Potrivit Dispoziției nr.10 din 15 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin derogare de la prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, au fost redistribuite 225,0 mil. lei în cadrul bugetului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale de la programul Dezvoltarea drumurilor (Fondul rutier) pentru compensarea diferenței de preț (2,01 lei/kWh (fără TVA)) la energia electrică, pentru luna martie 2022.

Potrivit Dispoziției nr.14 din 14 aprilie 2022 prin derogare de la prevederile art.60 alin. (1) lit. a) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, au fost redistribuite 329,2 mil. lei din bugetul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale de la programul Dezvoltarea drumurilor (Fondul rutier) către Ministerul Muncii și Protecției Sociale la programul Protecția socială a unor categorii de cetățeni pentru achitarea compensarea parțială a diferenței de tarif la gazele naturale și energia termică pentru consumatorii casnici.

Respectiv, prin proiectul de lege se restabilesc în bugetul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale la Fondul rutier alocațiile în sumă de 554,2 mil. lei.

3.3.5. Protecția mediului

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 8,1 mil. lei sau cu 1,5% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	548,9	8,1	557,0
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>0,8</i>	<i>x</i>	<i>0,8</i>
cheltuieli curente	246,8	19,6	266,4
cheltuieli capitale	302,1	-11,5	290,6
Resurse total,	548,9	8,1	557,0
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	400,8	7,3	408,1
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	133,5	0,9	134,4
venituri colectate	14,6	-0,1	14,5

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 14,3 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 6,2 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- proiecte finanțate din surse externe - 0,9 mil. lei;
- asigurarea achitării premiului pentru rezultatele activității din anul 2021 - 3,3 mil. lei;
- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 6,1 mil. lei;
- asigurarea realizării activităților aferente instituțiilor din domeniul protecției mediului - 3,3 mil. lei;
- majorarea alocațiilor ca rezultat al redistribuirilor cheltuielilor între grupe funcționale - 0,7 mil. lei.

Principala *diminuare* de alocații se prevede din contul redistribuirii limitelor de alocații între grupe funcționale, aprobate pentru Fondul ecologic național - 6,2 mil. lei.

3.3.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 13,0 mil. lei sau cu 1,9% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	675,9	13,0	688,9
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,0</i>	<i>x</i>	<i>1,0</i>
cheltuieli curente	0,3	124,6	124,9
cheltuieli capitale	675,6	-111,6	564,0
Resurse total,	675,9	13,0	688,9
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	408,1	6,9	415,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	267,8	6,1	273,9

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 27,5 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 14,5 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- Fondul ecologic național - 21,4 mil. lei, reieșind din necesitatea onorării obligațiilor contractuale față de beneficiarii de grant din Fondul ecologic național;
- proiectul „Construcția locuințelor sociale” - 6,1 mil. lei, în legătură cu finalizarea proiectului.

Principală *diminuare* de alocații se prevede din contul redistribuirii limitelor de alocații între grupe funcționale, aprobate pentru Fondul național pentru dezvoltare regională și locală - 14,5 mil. lei.

3.3.7. Ocrotirea sănătății

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 135,9 mil. lei sau cu 1,5% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	8 949,9	135,9	9 085,8
<i>dintre care transferuri acordate între instituțiile din cadrul bugetului de stat</i>	<i>1,3</i>		<i>1,3</i>
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>13,7</i>	<i>x</i>	<i>12,6</i>
cheltuieli curente	8 470,4	-556,6	7 913,8
cheltuieli capitale	479,5	692,5	1 172,0
Resurse total,	8 949,9	135,9	9 085,8
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	7 267,8	112,4	7 380,2
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	1 496,0	22,8	1 518,8
venituri colectate	186,1	0,7	186,8

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 137,1 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 1,2 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 15,6 mil. lei;
- asigurarea achitării premiului pentru rezultatele activității din anul 2021 - 2,7 mil. lei;

- realizarea Programului de suport bugetar în cadrul Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” - 54,6 mil. lei, pentru consolidarea bazei tehnico-materiale pentru IMSP în care Ministerul Sănătății are calitate de fondator, precum și pentru majorarea transferurilor de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 23,3 mil. lei pentru scopurile în cauză;

- realizarea componentei „Asistență tehnică” în cadrul Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova” - 21,9 mil. lei;

- ajustarea volumului investițiilor capitale în cadrul Proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii și pregătirea personalului SMURD” pentru construcția Unității de primiri urgente a Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorba nr.1, mun. Chișinău - 0,9 mil. lei;

- majorarea alocațiilor ca rezultat al redistribuirilor cheltuielilor între grupe funcționale - 0,7 mil. lei;

- asigurarea funcționalității aparatului central al Ministerului Sănătății - 7,4 mil. lei, dintre care ajustarea cheltuielilor de personal - 1,7 mil. lei, reparația capitală a clădirii sediului aparatului central - 4,8 mil. lei, precum și acoperirea cheltuielilor în urma restructurării Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale - 0,9 mil. lei;

- implementarea Proiectului „ROBOts dedicated to neuroMotoric Valuable Efficiency” din cadrul Programului Operațional Comun România – Republica Moldova 2014-2020 destinat IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Deomid Gherman” - 10,0 mil. lei.

Diminuarea alocațiilor se atestă în rezultatul identificării de către instituțiile din domeniul ocrotirii sănătății a economiilor în sumă de 1,2 mil. lei din contul neîndeplinirii planului de zile/paturi, eliminarea lucrărilor de reparație curente/capitale, care nu au necesitatea urgentă și altor economii în procurarea produselor alimentare și serviciile medicale.

3.3.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 64,2 mil. lei sau cu 6,2% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	1 027,5	64,2	1 091,7
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	<i>1,6</i>	<i>x</i>	<i>1,5</i>
cheltuieli curente	936,1	51,9	988,0
cheltuieli capitale	91,4	12,3	103,7
Resurse total,	1 027,5	64,2	1 091,7
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	1 007,7	63,4	1 071,1
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	9,8		9,8
venituri colectate	10,0	0,8	10,8

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 67,7 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 3,5 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- asigurarea achitării premiului pentru rezultatele activității din anul 2021 - 5,4 mil. lei, dintre care 3,4 mil. lei pentru școli sportive finanțate din transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 26,0 mil. lei, dintre care 14,7 mil. lei pentru școli sportive finanțate din transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale;

- acordarea voucherelor culturale pentru tineret - 10,0 mil. lei;

- montarea spectacolelor noi - 15,0 mil. lei;
- desfășurarea evenimentelor culturale - 7,0 mil. lei;
- eficientizarea sistemului energetic, efectuarea lucrărilor de reparație și de investiții capitale la Rezervația Cultural-Naturală „Orheiul-Vechi” - 4,3 mil. lei.

Principala *diminuare* de alocații este cauzată de nevalorificarea proiectelor de investiții capitale - 3,5 mil. lei.

3.3.9. Învățământ

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 738,2 mil. lei sau cu 5,4% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	13 655,4	738,2	14 393,6
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	20,9	x	20,0
cheltuieli curente	13 228,9	827,8	14 056,7
cheltuieli capitale	426,5	-89,6	336,9
Resurse total,	13 655,4	738,2	14 393,6
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	13 215,4	867,2	14 082,6
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	399,3	-125,7	273,6
venituri colectate	40,7	-3,3	37,4

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 867,2 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 129,0 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- asigurarea achitării premiului pentru rezultatele activității din anul 2021 - 120,9 mil. lei, inclusiv pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale - 114,8 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 628,5 mil. lei, dintre care: pentru instituțiile de învățământ la autogestiune - 114,5 mil. lei și pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale - 506,8 mil. lei;

- asigurarea majorării normelor financiare pentru alimentarea copiilor și elevilor din instituțiile de învățământ - 111,8 mil. lei, inclusiv pentru instituțiile de învățământ finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale - 105,8 mil. lei;

- asigurarea achitării contribuției Guvernului - 5,8 mil. lei, inclusiv pentru efectuarea lucrărilor de investiții capitale ale Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Comrat - 4,3 mil. lei;

- asigurarea achitării contribuției obligatorii anuale la Fondul Alianței Internaționale pentru Memoria Holocaustului (IHRA) - 0,2 mil. lei.

Diminuările esențiale de alocații sunt cauzate de:

- nevalorificarea alocațiilor aferente proiectelor finanțate din surse externe - 125,6 mil. lei;

- identificarea economiilor în urma analizei cheltuielilor grupei date - 3,4 mil. lei.

3.3.10. Protecție socială

Cheltuielile și resursele aprobate în buget pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 2 451,3 mil. lei sau cu 16,6% și se prezintă în tabelul care urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	14 785,2	2 451,3	17 236,5
<i>Pondere în totalul cheltuielilor bugetului de stat, %</i>	22,7	x	23,9
cheltuieli curente	14 753,2	2 451,3	17 204,5
cheltuieli capitale	32,0		32,0
Resurse total,	14 785,2	2 451,3	17 236,5
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	14 628,7	2 449,8	17 078,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe		1,5	1,5
venituri colectate	156,5		156,5

Modificarea alocațiilor aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de 2 996,5 mil. lei și diminuări de alocații în sumă de 545,2 mil. lei.

Principalele *majorări* de alocații se prevăd pentru:

- transferuri de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat - 2117,6 mil. lei, dintre care 2 065,0 mil. lei în urma indexării prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat (actualizarea coeficientului indexării prestațiilor sociale la 1 aprilie 2022 - 13,9%, modificarea modalității de indexare a pensiilor pentru anul 2022 astfel, indexării fiind supusă doar partea pensiei care nu depășește salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2022 - 9 900 lei, actualizarea numărului beneficiarilor, precum și majorarea pensiilor calculate în conformitate cu prevederile Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii cu 171,7 lei) și 52,6 mil. lei pentru acordarea ajutorului material unic unor categorii de populație conform prevederilor Legii nr.121/2001 (IL nr.61/2022);

- compensarea diferenței de tarife pentru gazele naturale, energia termică, precum și pentru implementarea unor programe noi de atenuare a vulnerabilității energetice - 706,0 mil. lei;

- ajustarea alocațiilor în scopul achitării serviciilor comunale - 3,7 mil. lei;
- asigurarea achitării premiului anual pentru rezultatele activității din anul 2021 - 1,7 mil. lei;

- transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale - 160,2 mil.lei, dintre care: *65,0 mil. lei* pentru finanțarea Serviciului social „Asistență personală” din pachetul minim de servicii sociale, *54,5 mil. lei* ca urmare a creșterii compensațiilor pentru serviciile de transport (pentru persoane cu dizabilitate severă și accentuată, copii cu dizabilități, persoane care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilitate) conform pct.38 din Hotărârea Guvernului nr.1413/2016, *40,4 mil. lei* pentru compensarea diferenței de tarife pentru gazele naturale, energia termică și energia electrică, precum și *0,3 mil. lei* pentru alte măsuri;

- alte măsuri de protecție socială - 7,3 mil. lei.

Diminuări esențiale de alocații, în legătură cu:

- modificarea numărului de prestații de asistență socială și asigurări sociale, precum și revizuirea cuantumului acestora, conform cadrului legal - 460,5 mil. lei;

- reducerea alocațiilor protecției sociale în contextul atenuării condițiilor pandemiei COVID-19 (zile de vaccinare) - 47,2 mil. lei;

- reducerea alocațiilor protecției sociale a angajaților în cazul stabilirii regimului de activitate redusă - 35,0 mil. lei;

- alte prestații de protecție socială - 2,5 mil. lei.

3.4. Relații interbugetare

3.4.1. Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat se prevăd cu o majorare de 1 657,1 sau cu 13,2% față de aprobat, constituind 14207,1 mil. lei, dintre care:

- transferurile curente cu destinație specială pentru prestațiile sociale de stat și alte plăți, care conform legislației sunt finanțate din mijloacele bugetului de stat, se propun spre micșorare cu 460,5 mil lei, constituind circa 9 158,3 mil. lei;

- transferurile curente cu destinație generală pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat se estimează în sumă de 5 048,7 mil. lei, cu o majorare de 2 117,6 mil. lei, urmare a creșterii costurilor măsurilor de politici implementate în domeniul protecției sociale, în condițiile insuficienței veniturilor proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat.

3.4.2. Transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală

Transferurile de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală se prevăd cu o majorare de 23,3 mil. lei sau cu 0,4% față de aprobat, constituind 6 095,2 mil. lei, pentru realizarea Programului de suport bugetar în cadrul Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”, în conformitate cu prevederile Legii nr.34/2022 pentru ratificarea Amendamentului nr.2, întocmit prin schimb de scrisori, la Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Modernizarea sectorului sănătății în Republica Moldova”.

3.4.3. Transferurile către bugetele locale

Transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2022 au fost aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021 în volum total de 14 913,9 mil. lei, dintre care:

- transferuri cu destinație generală - 1 869,1 mil. lei;
- transferurile cu destinație specială - 12 820,1 mil. lei, inclusiv 119,0 mil. lei din Fondul de susținere a populației pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale de către autoritățile publice locale de nivelul al doilea;
- transferuri de compensare - 224,7 mil. lei.

Modificarea transferurilor către bugetele locale aprobate inițial în buget este condiționată de alocații suplimentare în sumă de peste 792,3 mil. lei, diminuări de alocații în sumă de 0,2 mil. lei și includerea în Anexa nr.7 a mijloacelor financiare repartizate din alocațiile bugetului de stat prin Hotărârea Guvernului nr.163/2022 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021 în volum de 114,5 mil. lei.

În rezultat, volumul transferurilor către bugetele locale se va majora până la 15 820,5 mil. lei sau cu 906,6 mil. lei.

Majorările de transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale se prevăd pentru învățământul general, școli sportive, asistență socială și de compensare.

Transferuri cu destinație specială pentru învățământ

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru instituțiile de învățământ se va majora de la 10 653,3 mil. lei la 11 380,7 mil. lei sau cu 727,4 mil. lei mai mult comparativ cu volumul transferurilor aprobate inițial pentru anul 2022.

Majorările transferurilor în cauză au la bază necesitatea alocării suplimentare de mijloace financiare autorităților publice locale de ambele nivele pentru:

- acoperirea majorării costurilor serviciilor termoelectrice (energie electrică și termică, gaze naturale) și comunale (servicii de locațiune și procurarea combustibilului) în volum de 506,8 mil. lei;

- suport în volum de 105,8 mil. lei urmare a majorării cu 20% a normei financiare pentru alimentarea copiilor/elevilor;

- asigurarea achitării premiului anual pentru rezultatele activității din anul 2021 în volum de 114,8 mil. lei, inclusiv mijloace financiare în volum de 110,8 mil. lei repartizate din alocațiile bugetului de stat prin Hotărârea Guvernului nr.163/2022 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021 pentru angajații instituțiilor bugetare din domeniul învățământului general.

Transferuri cu destinație specială pentru școlile sportive

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru școlile sportive se va majora de la 268,6 mil. lei la 286,7 mil. lei sau cu 18,1 mil. lei mai mult comparativ cu suma transferurilor aprobate inițial pentru anul 2022.

Majorările transferurilor în cauză au la bază necesitatea alocării suplimentare de mijloace financiare autorităților publice locale de ambele nivele pentru:

- acoperirea majorării costurilor serviciilor termoelectrice (energie electrică și termică, gaze naturale) și comunale (servicii de locațiune și procurarea combustibilului) în volum de 14,7 mil. lei;

- asigurarea achitării premiului anual pentru rezultatele activității din anul 2021 în volum de 3,4 mil. lei, inclusiv mijloace financiare în volum de 3,3 mil. lei repartizate din alocațiile bugetului de stat prin Hotărârea Guvernului nr.163/2022 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021 pentru angajații instituțiilor bugetare din cadrul școlilor sportive din teritoriu.

Transferuri pentru servicii sociale

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru plățile sociale se va majora de la 363,9 mil. lei la 459,5 mil. lei sau cu 95,6 mil. lei mai mult comparativ cu suma transferurilor aprobate inițial pentru anul 2022.

Alocarea de mijloace financiare suplimentare este condiționată de următorii factori:

- creșterea compensațiilor pentru serviciile de transport (pentru persoane cu dizabilitate severă și accentuată, copii cu dizabilități, persoane care însoțesc o persoană cu dizabilitate severă sau un copil cu dizabilitate, precum și pentru persoane cu dizabilități locomotorii) cu 54,5 mil. lei, inclusiv cu 20,0 mil. lei conform Hotărârii Curții Constituționale nr.3/2022 privind neconstituționalitatea

textului „și de locul de trai (raioane/municipii)” din art.49 alin.(4) din Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și pct.9 și 10 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1413/2016, precum și 34,5 mil. lei în legătură cu majorarea cuantumului compensației urmare a majorării tarifelor cu 33,3% pentru efectuarea transporturilor rutiere de persoane prin servicii regulate în trafic raional și interraional aprobate prin Ordinul Ministrului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.19/2022 (pentru 9 luni);

- necesitatea acoperirii majorării costurilor serviciilor termoelectrice (energie electrică și termică, gaze naturale) în volum de 0,5 mil. lei pentru centrele de servicii sociale;

- necesitatea compensării diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale pentru populația din unele localități din raionale Anenii Noi, Dubăsari și Căușeni în sumă de 40,4 mil. lei urmare a majorării tarifelor la energia electrică și gazele naturale;

- asigurarea achitării premiului anual pentru rezultatele activității din anul 2021 în volum de 0,3 mil. lei repartizate din alocațiile bugetului de stat prin Hotărârea Guvernului nr.163/2022 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 pentru acordarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2021 pentru angajații instituțiilor bugetare din cadrul serviciilor sociale din teritoriu.

Diminuări de transferuri în volum de 0,2 mil. lei se prevăd în scopul corectării sumei alocate pentru plata premiului anual centrelor de asistență socială subordonate Consiliului raional Cahul, alocate prin Hotărârea Guvernului nr.163/2022 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022.

Transferuri pentru pachetul minim de servicii sociale

Volumul transferurilor din Fondul de susținere a populației pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale de către autoritățile publice locale de nivelul al doilea constituie 119,0 mil. lei.

Totodată, prin derogare de la prevederile art.26 alin.(1¹) din Legea nr.123/2010 cu privire la serviciile sociale, din resursele generale ale bugetului de stat se alocă autorităților publice locale de nivelul al doilea 65,0 mil. de lei pentru finanțarea pachetului minim de servicii sociale (serviciului social „Asistență personală”).

Transferuri de compensare

Volumul transferurilor de compensare se va majora de la 224,7 mil. lei la 225,2 mil. lei sau cu 0,5 mil. lei mai mult comparativ cu suma transferurilor aprobate inițial pentru anul 2022.

Alocarea de mijloace financiare suplimentare este condiționată de necesitatea compensării cheltuielilor efectuate în anul 2021 din contul veniturilor proprii ale bugetelor locale pentru competențele delegate, finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat:

- în volum de circa 0,2 mil. lei pentru Consiliul raional Dondușeni (indemnizația pentru serviciile de transport);
- în volum de 0,3 mil. lei pentru s. Oxentea, raionul Dubăsari (lucrări efectuate care sunt cuprinse în Programul activităților de reintegrare a țării pentru anul 2021).

Transferurile de la bugetul de stat la bugetele locale pentru anul 2022 se prezintă în anexa nr.7 la proiectul de lege în redacție nouă.

3.5. Balanța și finanțarea soldului (deficitului) bugetar al bugetului de stat

Modificările operate la partea de venituri, cheltuieli și surselor de finanțare a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului aprobat a bugetului de stat cu 4 250,0 mil. lei, în sumă nominală constituind 19 386,0 mil. lei sau 7,1% în PIB. Creșterea soldului bugetar (deficit) va fi îndreptată pentru finanțarea măsurilor economice și sociale anti-criză pentru micșorarea impactului generat de criza energetică, criza refugiaților și implicațiilor economice ale acestor crize.

Din suma totală a deficitului, componentei de bază îi revine 14 855,8 mil. lei sau 76,6%, iar la proiectelor finanțate din surse externe le revine 4 530,2 mil. lei sau 23,4%. Majorarea deficitului cu 4 250,0 mil. lei îi revine în totalitate componentei de bază.

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a revizuirii intrărilor de împrumuturi, în special celor destinate atenuării impactului crizelor. În același timp, reieșind din faptul că pentru finanțarea deficitului bugetului de stat sursele interne devin tot mai costisitoare, vor fi utilizate resurse de creditare oferite pe plan extern de către partenerii de dezvoltare.

Principalele modificări la *sursele de finanțare a deficitului* bugetului de stat se referă la:

- *micșorarea activelor financiare în suma totală de 3 292,5 mil. lei*, inclusiv din contul rambursării mijloacelor bugetare din anii precedenți în sumă de 80,0 mil. lei (dintre care de către CNAS conform alin.(5) al art.70 al Legii nr.181/2014 în sumă de 60,4 mil. lei), revizuirii sumei de rambursare a mijloacelor din vânzarea activelor băncilor aflate în procedura de lichidare în sumă de (-140,0 mil. lei) și din contul majorării sumei împrumuturilor recreditate de către proiectele finanțate din surse externe instituțiilor financiare și nefinanciare (-3 232,5 mil. lei);

- *Majorarea datoriei în sumă totală cu 3 745,0 mil. lei, pentru suport bugetar se majorează cu 549,0 mil. lei și pentru proiecte finanțate din surse externe - cu 3196,0 mil. lei, iar:*

- ✓ *datoria internă se micșorează cu 4 900,0 mil. lei, din contul micșorării emisiunii valorilor mobiliare de stat pe piața primară. Nivelul înalt al inflației a dus la creșterea considerabilă a ratei dobânzii pe piața valorilor mobiliare de stat. Astfel suma aprobată în buget de 4 900,0 mil. lei pentru finanțarea deficitului bugetului de stat este revizuită în diminuare, având în vedere atât volatilitatea pieței cât și ratele înalte a dobânzilor. Drept urmare, proiectul de lege respectiv prevede finanțarea din contul emisiunii VMS va fi 0,0 mil. lei, iar emiterea pe piața primară a VMS va fi doar în scopul refinanțării datoriei interne.*

- ✓ *intrările de împrumuturi externe pentru suport bugetar se propun a fi majorate cu 5 449,0 mil. lei (echivalentul a 288,8 mil. dol SUA). Majorarea finanțării pentru susținerea bugetului va avea loc din contul împrumutului ce urmează a fi contractat de la Guvernul Poloniei în sumă de 431,0 mil. lei, din contul Băncii Mondiale pentru Proiectul Modernizarea sectorului sănătății în sumă de 202,6 mil. lei și pentru Proiectul TAMP în sumă de 33,3 mil. lei, și din contul majorării volumului de finanțare pentru anul 2022 în cadrul Proiectului DPO cu 938,5 mil. lei, din contul majorării volumului de finanțare din cadrul programului ECF-EFF al FMI cu 2 354,3 mil. lei și de către Agenția Franceză de Dezvoltare în sumă de 1 616,3 mil. lei. Totodată, a fost exclusă finanțarea din partea altor donatori (OPEC), în sumă de 660,0 mil. lei. De asemenea, toate intrările de împrumuturi au fost reestimate la cursul de schimb actualizat.*

- ✓ *Pe proiecte finanțate din surse externe, intrările de împrumuturi se propun a fi majorate cu 3 196,0 mil. lei, în mare parte din contul împrumutului din partea Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare în sumă de 3 232,5 mil. lei (echivalentul a 150,0 mil. euro), pentru proiectul „Securitatea furnizării gazelor naturale în Republica Moldova” care va fi utilizat în scopul creării rezervelor de gaze naturale.*

- *La situația din 31.12.2021 soldurile de mijloace bănești în conturile bugetului de stat a constituit suma de 9 057,7 mil. lei, inclusiv componenta de bază 7 743,6 mil. lei și componenta proiecte finanțate din surse externe 1 314,1 mil. lei. Soldurile mijloacelor bănești la finele anului 2021 s-au format drept urmare a supra încasărilor la partea de venituri a bugetului de stat și sub executării cheltuielilor, precum și mijloacele financiare debursate (la finele lunii decembrie 2021) sub formă de grant din partea Comisiei Europene în sumă de 1 210,6 mil. lei*

pentru contractul de consolidare a statului și reziliență pentru RM și I tranșă din împrumutul din Programul nou FMI în sumă de 1 419,6 mil. lei. Respectiv, soldurile de mijloace bănești formate la finele anului 2021 au servit ca sursă de finanțare a deficitului bugetului de stat modificat pentru anul 2022. *Utilizarea mijloacele bănești din conturile bancare în total se propune a fi majorată cu 3 797,5 mil. lei, inclusiv la componenta de bază cu 3 761,0 mil. lei, iar de la componenta proiecte finanțate din surse externe vor fi utilizate suplimentar 36,5 mil. lei.*

3.6. Evoluția datoriei de stat în anul 2022

La situația din 28 februarie 2022, soldul datoriei de stat la valoarea nominală a constituit 79 711,7 mil. lei, mai mult cu 1 959,0 mil. lei comparativ cu sfârșitul anului 2021, fiind influențat de majorarea soldului datoriei de stat externe cu 2178,7 mil. lei și micșorării soldului datoriei de stat interne cu 219,7 mil. lei. Micșorarea soldului datoriei de stat interne a fost condiționat de finanțarea internă netă negativă a VMS emise pe piața primară, iar a datoriei de stat externe - de finanțarea externă netă pozitivă și evoluția cursului de schimb al monedei naționale în raport cu dolarul SUA.

La situația din 28 februarie 2022 *datoria de stat internă* a constituit 33 061,7 mil. lei la valoarea nominală, înregistrând o diminuare de 219,7 mil. lei față de situația de la finele anului precedent.

Modificarea datoriei de stat interne s-a produs preponderent din contul micșorării emisiunii VMS pe piața primară cu 273,2 mil. lei la valoarea nominală.

Pe parcursul a 2 luni ale anului 2022 au fost organizate și desfășurate 9 licitații de vânzare a VMS pe piața primară, finanțarea netă din contul cărora la situația din 28 februarie 2022 a înregistrat valori negative în sumă de 273,2 mil. lei la valoarea nominală sau 383,8 mil. lei la prețul de cumpărare. Astfel, soldul VMS plasate pe piața primară prin intermediul licitațiilor, aflate în circulație la 28 februarie 2022, a constituit 18 504,9 mil. lei sau 56,0% din totalul datoriei de stat interne.

Astfel, în perioada de gestiune ratele maxime ale dobânzii propuse de către investitori pentru VMS au variat de la 7,0% până la 13,5%, însă Ministerul Finanțelor nu a acceptat toate ofertele investitorilor, fapt ce a permis menținerea unui nivel optim al ratelor dobânzii la VMS.

Ca rezultat, rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate în decursul a 2 luni ale anului 2022 a constituit 10,4%, ce este cu 5,5 p.p. mai mare comparativ cu perioada respectivă a anului 2021.

Totodată, volatilitatea pieței, prognozele inflaționiste pentru anul 2022 vor contribui la creșterea în continuare a ratelor dobânzilor la VMS pe piața primară.

La situația din 28 februarie 2022, *soldul datoriei de stat externe* a constituit 2565,7 mil. dolari SUA (echivalentul a 46 650,0 mil. lei) fiind format în totalitate din datorie de stat externă directă.

De la începutul anului 2022, soldul datoriei de stat externe exprimat în dolari SUA a înregistrat o majorare cu 59,6 mil. dolari SUA sau cu 2,4%. Această modificare este justificată prin finanțarea externă netă pozitivă în valoare de 77,5 mil. dolari SUA și prin fluctuația negativă a ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute în sumă de -17,9 mil. dolari SUA. Totodată, ca urmare a deprecierei monedei naționale față de dolarul SUA, soldul datoriei de stat externe exprimat în lei s-a majorat cu 1 121,2 mil. lei.

Conform estimărilor, *soldul datoriei de stat* la situația din 31 decembrie 2022 nu va depăși 102 097,9 mil. lei, înregistrând o diminuare cu 1 213,2 mil. lei față de valoarea aprobată pentru sfârșitul anului 2022, preponderent din contul diminuării datoriei de stat interne, însă, atenuat de majorarea soldului datoriei de stat externe. La situația din 31 decembrie 2022, soldul datoriei de stat externe va constitui 68009,5 mil. lei, majorându-se cu 4 273,6 mil. lei sau cu 6,7% față de valoarea aprobată, fiind influențat de majorarea finanțării aferente împrumuturilor de stat externe destinate atât pentru suport bugetar, cât și pentru proiectele finanțate din surse externe. La situația din 31 decembrie 2022, soldul datoriei de stat interne va constitui 34 088,4 mil. lei la valoarea nominală, micșorându-se cu 5 486,9 mil. lei sau cu 13,9% față de valoarea aprobată, fiind influențat de micșorarea emisiunii nete a valorilor mobiliare de stat pe piața primară.

Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în PIB se va micșora față de valoarea inițial prognozată, cu 3,1 p.p., și la situația din 31 decembrie 2022 va constitui 37,3%.

Totodată, în structura datoriei de stat, la finele anului 2022, ponderea datoriei de stat externe va constitui 66,6%, iar a datoriei de stat interne - 33,4 la sută.

La prezenta notă se anexează următoarele tabele:

Tabelul nr.1 „Evoluția indicatorilor bugetului public național în anul 2022”

Tabelul nr.2 „Propuneri de modificare a Anexei nr.1 „Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat””

Tabelul nr.3 „Propuneri de modificare a Anexei nr.2 „Componenta veniturilor bugetului de stat și sursele de finanțare a soldului bugetar””

Tabelul nr.4 „Propuneri de modificare a Anexei nr.3 „Bugetele autorităților finanțate de la bugetul de stat””

3.1 Cheltuieli

3.2. Resurse

Tabelul nr.5 „Propuneri de modificare a Anexei nr.4 „Cheltuielile bugetului de stat conform clasificăției funcționale””

Tabelul nr.6 „Propuneri de modificare a Anexei nr.5 „Volumul cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale””

Tabelul nr.7 „Propuneri de modificare a Anexei nr.6 „Investițiile capitale pe autorități publice centrale””

Tabelul nr.8 „Propuneri de modificare a Anexei nr.7 „Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale””

Ministrul finanțelor



Dumitru BUDIANȘCHI